

Ett år i ny kostym

Han är Rydöbruksgrabben som tröttnade på att sälja tv-apparater och började jobba för nykterhetsrörelsen. Efter nästan 20 år som anställd fick han förra året en ny roll. Accent har följt IOGT-NTO:s ordförande Johnny Mostacero.

TEXT OCH FOTO NATHALIE C. ANDERSSON

– **Man får helt enkelt** gilla läget, säger Johnny Mostacero och tar fram en ipad och en dator ur väskan.

Flyget till Östersund är två och en halv timme försenat, och i stället för att prata om alkoholnormen i lokalradion får Johnny Mostacero tillbringa den här tidiga fredagsmorgonen på Bromma flygplats. Han säger att väntetiden också är en del av att vara förbundsordförande.

– Jag är optimistisk och försöker se det positiva även när det händer dåliga saker. Det är bara ett sätt att förhålla sig – man väljer. Hur vill jag att den här dagen ska fortsätta?

Han knappar på datorn. Förbereder ett föredrag om alkoholens skadeverkningar som han ska hålla för ett försäkringsbolag utanför Östersund.

– Det är egentligen ganska basic, men för dem är det nog inte det. Alkohol är ett ganska smalt område.

Efter ytterligare några mejl och powerpointbilder ropar rösten i högtalaren att det är dags för boarding. Johnny Mostacero packar ihop sina prylar och börjar gå mot gaten. Äntligen på väg.

Det var inte givet att Johnny Mostacero skulle bli IOGT-NTO:s nästa förbundsordförande. Snarare tvärtom. Som anställd inom IOGT-NTO-rörelsen sedan 1996 var han under allas radar.

– Det första jag tänkte när valberedningen hörde av sig var: Varför jag? Vad har jag att komma med – och kan jag ta den här rollen? Fixar jag det? Sedan gjorde jag en lista över allt jag inte kan och en lista över vad jag är bra på. När jag träffade valberedningen så drog jag hela listan, säger Johnny Mostacero.

Det har gått nästan ett år sedan han valdes till ordförande, men han är fortfarande lite rädd att inte växa in i kostymen. Föregångarna Anna Carlstedt och Sven-Olov Carlsson har sagt åt honom att chilla, att det tar tid, men Johnny vill att allt ska hända på en gång. Det jobbigaste är att det känns som han aldrig kommer ikapp.

– Det är som ett tv-spel. Du ska dit fram, men på vägen blir du distraherad av massa grejer. Fast du börjar spelet direkt

på level fyra, så det är jävligt tufft i början innan du levlar upp dig. Så var hösten, det var nya grejer hela tiden.

Johnny Mostaceros väg in i nykterhetsrörelsen var inte spikrak. Han jobbade tidigare som säljare i radio- och tv-butik.

– Jag var alltid den som fick ta de jobbiga kunderna. Men det gick oftast ganska bra, de fick förtroende för mig och köpte mycket. Jag kunde hantera dem. Alla är olika och har olika behov, det handlar mest om att ta reda på vilka behoven är.

Han blev befördrad till butikschef, men ju längre åren gick, desto mer kändes något fel.

JOHNNY OM UTMANINGARNA:

”IOGT-NTO kan vara en väldigt obegriplig organisation för den som är ny. Steget in behöver bli enklare och lättare. Vi behöver bli bättre på att kanalisera människors engagemang. När vi ger möjlighet till engagemang kommer det att ge utveckling. Vi har ingen aning om vem som är nästa förbundsordförande – engagemanget hittar sin egen väg.”

– Lyckas du sälja så får du belöningen direkt, men till slut ville jag ha något som värmdde mer i hjärtat än att slå säljmål och öka omsättning. Jag ville känna att det jag gör har betydelse för andra människor.

Johnny Mostacero slutade jobba i butik och började studera. Och en dag år 1996 kom en kompis med en utriven jobbanons: Ungdomens nykterhetsförbund sökte konsulent i Halmstad.

– Jag gillade tanken på att jobba med ungdomar, men även om jag bara drack lite alkohol så var jag inte nykterist.

Jobbannonsen hamnade i jackfickan och där blev den liggande tills en vecka senare då han hittade den igen och tänkte

”varför inte?”. Han sökte jobbet, gick på intervju och blev erbjuden tjänsten.

– Men jag visste inte om jag ville ha jobbet eller inte. Jag fick en månads betänketid. Det jag funderade över var ”kan jag smälta in i den organisationen?”. Man blir ju en del av en identitet. Men till slut så gjorde jag ett väldigt aktivt val och bestämde mig för att det är här jag vill vara.

Touchdown på Östersunds flygplats, ungefär tre timmar efter ursprunglig tidtabell. Efter en snabbblunch bär det av de tio milen till Hammarstrand och föreläsningen för försäkringsbolaget. Genom bilfönstret syns de jämtländska landskapen: berg, skog och älvar.

Johnny Mostacero och distriktsordförande Björn Karlsson pratar om engagemang. Jämtlands distrikt ska prova nya former för att väcka engagemanget.

– Det är framför allt de här presumtiva medlemmarna som ska känna att de inte behöver vara med i en förening, att de kan vara med i rörelsen ändå, säger Björn Karlsson.

– Ja, jag tror att en del människor inte vågar göra insatser i föreningar för att de är rädda att sugas in. Man förväntas göra så mycket mer, säger Johnny Mostacero.

När han kommer fram till försäkringsbolaget är det ingen som riktigt verkar veta vad som ska hända. Ska det vara föreläsning alltså? Behövs projektor?

Johnny går fram och tillbaka i lokalen för att lyckas lista ut vem som är ansvarig, var han ska vara. Till slut blir han visad till en lokal och börjar koppla datorn till projektorn.

– Det här händer ibland när man är ute i föreningarna. Någon skulle sagt till någon att något ska hända, men så försvinner informationen längs vägen ... Men nu är vi här, så det är bara att gilla läget, säger han.

Efter föreläsningen får han besöka den lokala IOGT-NTO-föreningens hus. En stor byggnad med flera våningar, biosalong, dansgolv. När han står på scenen och blickar ut ser han bara möjligheter. Men efteråt är det bilden av den tomma scenen och den tomma salongen som stannar kvar.

Arbete på Bromma flygplats.

Björn Karlsson och Johnny Mostacero förbereder inför föreläsningen i Hammarstrand.

Johnny Mostacero förbereder den presentation om alkoholnormen som han strax ska hålla på distriktsårsmötet i Fåker.

Blickar ut över fjällen.

Föreläsning om alkoholens skadeverkningar.

På skotertur i Storliens fjäll tillsammans med bland annat distriktskonsulent Lars Sundh.

Möte med IOGT-NTO-rörelsens gemensamma styrelse: riksstyrelsen.

På sitt 50-årsfirande får Johnny Mostacero ett specialgjort omslag från Accent.

Tillbaka där allt började. Johnny Mostacero är i Rydöbruk och besöker bruksmuseets kafé. Han hälsar på alla gamla bekanta. Bakom honom sitter hans mor, Inger Svensson.

– Jag blir så glad när jag är ute i organisationen, samtidigt som jag blir bekymrad. Vi har så mycket vi skulle kunna utveckla, så många fantastiska möjligheter, men vi har inte riktigt hittat fram än. Vi kan inte från förbundshåll styra en sommarby med fjärrkontroll, det måste ske lokalt. Och de som är engagerade måste våga släppa in nya medlemmar i tid.

Det är sen eftermiddag när Johnny Mostacero checkar in på hotellet i Östersund. Han ligger efter i tidsplanen, har mejl att skriva, samtal att ringa. Han rycker upp dörren till hotellrummet och slänger sig genast framför datorn, uppslukad av uppgiften. Utanför hotellrummet står hans väskor ensamma kvar i korridoren; bortglömda i brådskan.

Himlen är klarblå och snön gnistrar av solens strålar. Det är söndagen efter distriktsårsmötet i Fåker och gårdagens tal om alkoholnormen känns som en värld bort. När skotrarna stannar till och motorerna slås av bryter en tystnad fram över nejden.

Johnny Mostacero andas ut. Han har svårt att tänka sig en bättre 50-årspresent än den skotertur han fått av Jämtlands distrikt. Klädd i den blå skoteroverallen fotograferar han utsikten. Tätt intill är de andra som är med på turen, men på ett plan är Johnny Mostacero helt själv. Han tar in vidderna och känner, mitt i allt annat, hur något saktas ner. Ju snabbare varvtalet på skotermotorn ökar, desto snabbare varvar han ner. Det var länge sedan.

– Jag inser att jag behöver den här kontrasten till allt annat. När det inte finns något som stör runtomkring och jag bara är här och nu. Jag behöver bli bättre på att ta mig tiden och bara åka och se på solnedgångar. Andas ut.

På flygresan hem från Östersund hinner Johnny Mostacero precis läsa handlingarna inför morgondagens möte med arbetsutskottet. När han kliver av flyget i Stockholm är han glad.

– Man lär sig så mycket av att resa i landet. Man får ett sammanhang, en större förståelse för hur allt hänger ihop.

Den lilla bruksorten Rydöbruk ligger fyra mil nordost om Halmstad och består av en väg, några hus, en golfbana, en fors och ett gammalt bruksområde. Det var här Johnny Mostacero växte upp, och han återkommer ofta till det i sina tal och texter. Platsen har etsat sig fast inuti.

– Ofta när jag är i Rydö så är det mycket minnen som kommer upp. Väldigt många positiva minnen från barndomen, och en del minnen som inte är så positiva.

Johnny Mostacero pekar ut kyrkan där han gick i söndagsskola, fotbollsplanen och klubben där han var ordförande i sju

år. Forsen där han lärde sig simma, ån där han brukade fiska med sin morbror. Och han minns: doften av impregnerade telefonstolpar på grusvägen till den gamla badhålan, den syrliga lukten av lut, doften av smultron som växte i vägkanten.

Johnny pekar ut det röda hus där hans mormor bodde. Där var han nästan jämt.

– Min mormor var min kompass, min stora idol. Hon fick mig att bli bättre, göra bättre. När mina kompisar snodde en båt och rodde längs med kanalen, då var jag inte med. Jag ville inte att mormor skulle behöva höra något illa om mig. Det tog säkert tio år efter hon gått bort innan jag slutade tänka ”det här måste jag ringa mormor och berätta”.

Johnnys morbror och morfar drack för mycket alkohol i perioder. Men det är inget han brukar prata om.

– Det blev någon slags normal vardag som jag inte reflekterade kring. Man lär sig hantera det också, även om det blir någon slags otrygghet.

Utanför tågfönstren blixtrar landskapen förbi. Det är fredagen den 22 april på ett regionaltåg mot Vingåker. Johnny Mostacero tittar på mobilen, tittar ut, tittar på mobilen. Han kommer direkt från New York där han varit på FN:s möte om global narkotikapolitik.

– Våra motståndare är så enormt mycket mer resursstarka än vad vi är, men kan vi mobilisera människor så är vi enormt starka, säger han.

Han är sliten, har bara sovit en timme. Men han är förhoppningsfull. Arbetet känns meningsfullt, även när det är mycket att göra. Kanske just då.

– När jag känner att vi kan vara med och påverka samhället till det bättre ... det är det som ger mig kraften och viljan att fortsätta göra det här jobbet. Jag vill ha en bättre värld och det finns så många orättvisor som vi behöver ta tag i.

Lördag morgon på arrangemanget Socialt forum i Vingåker. Johnny Mostacero har precis ätit frukost med en av deltagarna och lyssnat på hans historia. Nu står han

JOHNNY OM PERFEKTIONISM:

”Man vill dubbelkolla, trippelkolla, att allt är in i minsta detalj så bra det kan bli. Men det där sista lilla fixet tar oftast mer tid och det är ändå ingen som märker någon skillnad. Så jag har arbetat mycket med det. Men jag kan fortfarande lägga lite för mycket tid på en mening eller status-uppdatering, och går gärna in efteråt och ändrar. Och det skulle man kanske bara skita i ...”

Fakta. Johnny Mostacero

Ålder: 50 år.
Aktuell: Firar ett år som IOGT-NTO:s ordförande.
Familj: Fru, tre barn och flera barnbarn.
Favoritfärg: Svart.
Favoritfilm: Crash och En man som heter Ove.
Favoritbok: Papillon av Henri Charriere.
Intressen: Träna, umgås med familjen. Håller också på att ta MC-kort.

vid barbordet i hörsalen och försöker fokusera om. Om några minuter ska han börja tala. Första delen är lugn, den om installationstalet, om att jobba för att skapa sammanhållning. Men den andra delen av talet, sagan om honom själv ... det är nytt, det är personligt. Han känner sig nervös. Dricker lite vatten. Läser igenom sina anteckningar på ipaden. Någon i rummet försöker småprata med honom, men han hör inte. Allt för fokuserad på det som komma skall.

JOHNNY OM ATT UPPNÅ MÅL:

”Jag gillar att jobba efter mål, men det är resan dit som är det viktiga och det som egentligen betyder någonting. Att använda sin kreativitet för att nå målet, att känna att man är på väg någonstans.”

Salen börjar fyllas och klockan slår nio. Johnny Mostacero antrar scenen. Han hälsar välkommen, tackar. Pratar om nykterheten som ett sätt att komma närmare en bättre värld, pratar om tanken med ”vårt IOGT-NTO”.

– Det är något vi måste jobba ganska hårt med. Att inte peka på någon annan och säga ”dem”, för det handlar om ”vi”.

Så är det dags för sagan. Det var en gång en pojke som växte upp i en bruksort ...

Och så fokuserad är Johnny Mostacero på att läsa sin saga att han inte märker att alla ögon vänts mot honom. Att tystnaden blivit kompaktare, nästan så fysisk att den går att ta på.

– Pojken kom på en smart idé. Han skulle gömma pillren, och han kom på det bästa stället: kaffeburken. Han tänkte inte på att när mamman var nere så drack hon mycket kaffe. Så det dröjde inte länge innan hon hittade pillren igen. Och ambulansen kom. Men det var ingen som

pratade med pojken om det, för det gjorde man inte på den tiden.

När Johnny till slut vågar titta upp från ipadens skärm är hundra par ögon vända mot honom.

– Den här sagan har jag faktiskt aldrig berättat för någon. Det här är tabu, det är sånt som man inte vill prata om, säger han.

Han tystnar lite, innan han fortsätter:

– Jag vill att ni ska ta med er att ibland räcker det med att en person finns där. För mig var det min mormor. Men kamratstödet kan också vara den fasta bojen – den kan vara livsnödvändig för människor. Därför är det fantastiskt att ni kan få vara här en helg och vidareutveckla den verksamheten.

En timme senare, på tågplattformen på väg från Vingåker, kommer känslorna ikapp.

– Det kändes skönt att få berätta om min uppväxt, att få släppa ut det. Men jag gjorde mitt bästa för att inte lägga in känslor i det när jag berättade, för då hade jag nog börjat gråta ... Och då kanske de som lyssnade hade börjat gråta och då kunde ju helgen blivit förstörd för dem, berättar han.

Men nu känns det. Det känns att det är på riktigt. Uppväxten kommer ikapp, tanken på hur jobbigt det varit, men också på hur mycket tur han haft. Att andra inte är lika tursamma.

JOHNNY OM MAKT:

”Makt är inte viktigt för mig. Så länge resultatet blir något bra delar jag gärna med mig både av makt och ära.”

Och för Johnny Mostacero finns det då bara en sak att göra: fortsätta engagera sig.

– Det låter kanske klyschigt, men jag vill förändra världen. Vi har ett jobb att göra – och det arbetet är inte klart för-rän alkoholen inte orsakar några negativa konsekvenser, säger han medan tåget glider in på stationen. ■

Att resa ger Johnny Mostacero energi och en större förståelse för hur organisationen hänger ihop.